

Jaarverslag 2019

Stichting Hofpleintrein Rotterdam

Inleiding

Stichting Hofpleintrein Rotterdam is opgericht in 2015 om een verloren gewaand spoorwegrijtuig van de Zuid-Hollandsche Electriche Spoorwegmaatschappij in oude glorie te herstellen en een plek op de Hofbogen in Rotterdam te geven. Het rijtuig is terug gevonden in het voormalige Oost-Duitsland waar het letterlijk op een zijspoor was gerangeerd.

Op basis van de doelstellingen van de stichting worden in dit jaarverslag werkmethoden, de marketingstrategie en de in 2019 behaalde vorderingen beschreven. Ook wordt er een korte blik op de toekomst gegeven.

Doelstelling

Het eerste doel van de stichting was in 2019 het vervoeren van het rijtuig naar Rotterdam, met alle administratieve en praktische voorbereidingen die daarbij komen kijken. Vervolgens wil de stichting het rijtuig door middel van leer- en werkprojecten restaureren en terugbrengen in de oorspronkelijke verschijningsvorm, Jugendstil met deels het door Berlage ontworpen interieur. Het gerestaureerde rijtuig zal een nieuwe functie op het dak van de Rotterdamse Hofbogen gaan krijgen, waarbij bezoekers onder andere geïnformeerd kunnen worden over het verleden en heden van de spoorlijn, het viaduct en de trein. Hiermee komt een klein stukje van het vooroorlogse centrum van Rotterdam op zijn oorspronkelijke plek terug.

Werkmethode

De stichting gelooft in de kracht van transformatie, van meedoen en van samenwerking. Het hele project (van voorbereiding tot daadwerkelijke plaatsing van het gerestaureerde rijtuig op het Hofpleinviaduct) zal naar schatting zo'n 3 tot 5 jaar jaar in beslag nemen en zo veel mogelijk worden uitgevoerd door vrijwilligers en door leerlingen van Rotterdamse scholen. De financiën (voor transport, stalling, materialen, verzekeringen) worden verkregen door crowdfunding, schenkingen, fondsen, gemeentelijke subsidies en bijdragen in natura. Samen maken we de stad mooier en completer.

De stichting bestaat uit een bestuur van 4 vaste vrijwilligers en een kleine schil van vaste en flexibel inzetbare vrijwilligers. Naast de organisatie van de voortgang zetten bestuursleden en vrijwilligers zich in door (on)regelmatig te klussen aan het rijtuig. In de maandelijkse vergadering worden plannen gemaakt, wordt de voortgang besproken en worden strategische keuzes gemaakt.

(Marketing)strategie

Het totale project bestaat uit verschillende onderdelen die als volgt kunnen worden aangeduid:

- De voorbereiding en het transport van het rijtuig naar Rotterdam,
- De restauratie: herstel van het casco
- De restauratie: buitenzijde, naar de staat van (ongeveer) 1914
- De restauratie: afwerking van het interieur (wanden en plafond)
- Het rijtuig gebruiksklaar maken voor de toekomstige bestemming (deels museale functie)
- Plaatsing van het rijtuig op het dak van het Hofpleinviaduct.

Het transport naar Rotterdam

Voor de voorbereidingen voor het transport naar Rotterdam, maar ook voor het bekend maken van het project in de wijken en bij de gemeente Rotterdam heeft de stichting in 2017 en 2018 verschillende activiteiten uitgevoerd. Aan het einde van 2018 was het zo ver dat het geld voor het transport beschikbaar was en er verkennende gesprekken liepen met scholenkoepel LMC en Stoom Stichting Nederland voor restauratiewerkzaamheden en de stalling. Alle partijen hadden de intentie om met elkaar in zee te gaan: LMC levert leerlingen en een projectleider voor de restauratie, Stoom Stichting Nederland faciliteert en stelt hun werkplaats beschikbaar. De afspraken moesten nog wel goed op papier gezet worden. De eerste maanden van 2019 hebben dan ook vooral in het teken gestaan van deze formaliteiten. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in een samenwerkingsovereenkomst met Stoom Stichting Nederland, waarin voor de periode van twee jaar (met uitloop naar een 3^e jaar) kosteloos gebruik mag worden gemaakt van de werkplaatsruimte in het depot. Met LMC is een overeenkomst gesloten over dezelfde periode voor het leveren van arbeidskracht door leerlingen die gemiddeld drie dagen per week praktijklessen in het rijtuig krijgen van een praktijkdocent.

Nadat deze overeenkomsten op 24 mei 2019 met SSN en op 4 juni 2019 met LMC getekend waren kon het sein op groen gezet worden voor het transport naar Rotterdam. Hiervoor waren alle voorbereidingen met de transporteur in een eerder stadium al getroffen en kon alles vrij vlot worden gepland. Op 20 en 21 juni vond het transport plaats. De aankomst in Rotterdam was een belangrijke mijlpaal voor de stichting.

Onder grote belangstelling van lokale en nationale media is dit transport gevolgd. De reis vanuit Klostermansfeld/Helbra, waarbij de draaistellen en de bak van het rijtuig in twee diepladers gehesen werden, ving aan in de vroege avond van 20 juni. Iets over drieën 's nachts bereikte het transport de Nederlandse grens en rond vijf uur in de ochtend kwam de eindbestemming bij Stoom Stichting Nederland in zicht. Een extra kraanwagen die rond 9 uur arriveerde hielp mee om de wagen, onder toezicht oog van fotografen en een filmploeg weer op de draaistellen te takelen.

20 juni 2019: de draaistellen en de wagen bijna gereed voor transport naar Rotterdam

Dit alles vond plaats in de nacht en vroege ochtend. Kort daarna werd de aankomst overdag een officieel tintje gegeven, waarbij alle donateurs en toegewijde belangstellenden konden worden bedankt. Wethouder Sid Kasmi werd bereid gevonden om een officiële herenigingshandeling uit de voeren. Op vrijdag 5 juli werd het rijtuig, met het uitrollen van een banier met het Hofpleintrein

logo over de kop van de treinwagon officieel na 75 jaar herenigd met Rotterdam. Met een select gezelschap van donateurs en partners en met leerlingen van het LMC die de catering verzorgden werd in het zonnetje geproost op deze bijzondere gebeurtenis. Een prachtige afsluiting van de transportfase.

De officieel herenigde wagen op 5 juli. Leerlingen van LMC verzorgen de catering

De restauratie: herstel van het casco

De aanpak van de restauratie is aangevangen bij de start van het nieuwe schooljaar. Leerlingen zijn via een interne sollicitatieprocedure geselecteerd. Niet alleen om aan de trein te werken, maar ook om (namens de school) voor publiciteit te zorgen. De eerste maanden tot aan de kerstvakantie zijn voornamelijk gebruikt voor het verwijderen van alle niet- originele onderdelen aan de wagen die in de Duitse periode zijn aangebracht.

Leerlingen aan het werk in de wagen

De restauratie (volgende stappen) en toekomstplannen

Na herstel van het casco en vernieuwen van de buitenkant komt de afwerking van het interieur aan de beurt. Voor het gebruiksklaar maken van het interieur hangt veel samen met de toekomstplannen van de gemeente Rotterdam en van de nieuwe eigenaar van de Hofbogen. Sinds augustus 2019 is die nieuwe eigenaar bekend: De Dudok groep. De gemeente Rotterdam heeft bij de verkoop van het object recht van opstal over het dak gekregen. Voor de stichting zijn deze ontwikkelingen positief. De gemeente Rotterdam is bekend met de ambities van de stichting

en de Dudok groep stelt zich op als partij die open lijkt te staan voor het initiatief. In het visiedocument van de DUDOK-groep krijgt de wagen een plaats op het dak van het Hofpleinstation met een functie als museum in combinatie met horeca¹. Dit is in lijn met toekomstvisie van de Stichting en in lijn met de wens van veel wijkbewoners uit de omliggende wijken die in het najaar hun voorkeur via een enquête-app van de gemeente hebben ingevuld. Volgens die enquête is een combinatie van museum en horeca de meest logische en wenselijke functie.

De stichting heeft niet de intentie om zelf als (horeca)exploitant op te treden. Wel is er altijd de nadrukkelijke wens geweest om een exploitatievorm te vinden waarbij in het periodieke onderhoud van het rijtuig blijvend kan worden voorzien. Hierbij zou de wagen een (deels) museale moeten krijgen als onderdeel van het door de Bewonersadviesgroep voorgestelde buitenmuseum op het toekomstige dakpark van het Hofpleinviaduct².

Om dit mogelijk te maken en te bewaken, maar zonder zelf te hoeven optreden als verhuurder of exploitant heeft het bestuur van de stichting besloten de wagen na de restauratie aan een partij over te dragen die in de toekomst zal optreden als beheerder. Het bestuur heeft verschillende partijen op het oog en zal zich in 2020 verder oriënteren.

Ondertussen houden de vrijwilligers van de Stichting zich ook bezig met het heden. De restauratie is nog maar net begonnen. Nog steeds is het zaak het project goed onder de aandacht te houden van de media en de lokale politiek en nog steeds zijn gunsten van donateurs en fondsen meer dan welkom.

Tot slot

We kunnen terugkijken op een bijzonder jaar waarin we hebben weten te realiseren dat het rijtuig in ieder geval gered is van een zekere ondergang in Duitsland. Wij zijn zeer verheugd met de stalling en samenwerking met de Stoom Stichting Nederland en met het LMC en we zien leerlingen enthousiast en met trots werken aan de wagen. We zijn blij met de positieve PR. Ook zijn we verheugd zeer bevlogen-vrijwilligers te hebben gevonden die ons helpen om met elkaar onze ambitieuze doelen te realiseren.

Rotterdam, 28-02-2020

Het bestuur van Stichting Hofpleintrein Rotterdam

---

¹ DUDOK Groep e.a., "De Hofbogen verbindt, visie op de toekomst van de Rotterdamse Hofbogen in de 'inclusieve culturele stad', 2019

² Bewonersadviesgroep Hofbogenpark, "Advies inrichting Hofbogenpark", 2019

Stichting Hofpleintrein Rotterdam

De exploitatierekening

De exploitatierekening laat zien dat de middelen per 31 december 2019 vrijwel uitgeput zijn.

Dit beeld wordt vooral veroorzaakt omdat in 2019 het rijtuig naar Rotterdam is gebracht. De subsidies van de gemeente Rotterdam die in 2018 op de balans stonden zijn in zijn geheel besteed aan de rekening van de beheerskosten in Duitsland en aan het transport naar Rotterdam.

In 2019 zijn er tot een bedrag van € 35.000,-- subsidies voor de restauratie toegezegd. Dat heeft nog niet tot daadwerkelijke betalingen geleid. In 2019 zijn de leerlingen van LMC en de vrijwilligers van de stichting bezig geweest om het rijtuig te ontmantelen. Aan daadwerkelijk restauratiewerkzaamheden kon nog niet worden begonnen. Pas nu het rijtuig volledig gestript is, kan nauwkeurig bepaald worden wat er nodig is om het weer in een goede staat te brengen.

De toegezegde subsidiebedragen zullen in 2020 waarschijnlijk niet voldoende blijken om het werk met voldoende snelheid uit te voeren. De fondsenwerving wordt dan ook voortgezet.

Het overzicht van donaties en giften laat zien dat de crowdfunding in totaal € 6.416,80 heeft opgebracht. In 2019 werd er slechts € 188,-- gegeven.

Het is de bedoeling om nog andere acties op te zetten. In 2020 wordt dat verder ontwikkeld.

Van groot belang zijn de overeenkomsten die zijn gesloten met het Spoorwegmuseum, de SSN en het LMC. Het spoorwegmuseum heeft het rijtuig in bruikleen gegeven; SSN stelt om niet de ruimte ter beschikking en LMC stelt een flink aantal uren ter beschikking. Hiermee hebben deze partners gezorgd dat de basisvoorwaarden zijn gecreëerd. De genoemde bedragen zijn schattingen.

Tot slot is nog een overzicht gegeven van zaken die tot en met 2019 in natura zijn gegeven.

Wat niet is vermeld, zijn de vele uren die vrijwilligers en bestuur hebben besteed. Te denken valt aan de collega's van de stichting 162, die de stichting met adviezen en soms ook hard werken bijstaan. Andere vrijwilligers komen uit de buurt van de Hofpleinlijn en maken zich verdienstelijk door b.v. afval af te voeren. Deze opsomming is lang niet volledig en bedoeld als voorbeeld. De stichting is dankbaar voor elke hulp, groot of klein, die wordt geboden.

Wie niet wordt genoemd is zeker niet minder belangrijk.

Omdat er geen administratie wordt bijgehouden van dit soort activiteiten is het heel moeilijk om een schatting te maken van de financiële waarde van deze activiteiten. Het is wel zeker dat zonder deze bijdragen de restauratie onmogelijk zou zijn. De stichting hoopt het enthousiasme vast te kunnen houden.

Overzicht verleende subsidies en donaties

Subsidies

	Toegezegd	Betaald
2018		
Gemeente Rotterdam	€ 12.500,00	€ 12.500,00
Gemeente Rotterdam	€ 7.500,00	€ 7.500,00
2019		
Elise Mathilde fonds	€ 5.000,00	
Prins Bernhard Cultuurfonds	€ 25.000,00	
J.E.J.Jurriaanse Stichting	€ 5.000,00	

Donaties

2017		
Crowd funding		€ 4.157,50
2018		
Crowd funding		€ 2.071,30
2019		
Stichting Holland spoor		€ 1.000,00
LMC		€ 500,00
Crowdfunding		€ 188,00

Overzicht bijdragen om niet	Geschat bedrag
Spoorwegmuseum(bruikleen rijtuig)	
Stoom Stichting Nederland (2 jaar stalling/faciliteiten)	€ 75.000,00
LMC (stage uren, inzet leerkrachten en vrijwilligers gem 20 euro per uur)	€ 17.000,00

Overzicht bijdragen in natura: stand per ultimo 2019

Asbestonderzoek	
Stoomtrein Goes-Borssele; pantograaf	€ 3.000,00
2 dozen Hybrikit(toezegging)	€ 150,00
Museum Buurtspoorweg Koplampen	€ 3.000,00
Kist met gereedschap	
Akzo; verf	€ 2.000,00
Uren vrijwilligers	

Sitchitng Hofpleintrein Rotterdam
Willebrordusstraat 72-74
3037 TV Rotterdam

Vanaf 1 april 2020 nieuw adres:

Vijverhofstraat 69-10
3032SE Rotterdam

Exploitatierekening 2019

Uitgaven

Totaal stalling en transport	€ 20.566,00
Kosten restauratie	€ 24,19
Totaal Algemene kosten	€ 3.749,41

Totaal Uitgaven	€ 24.339,60

Inkomsten

Crowdfunding en donaties

Totaal Inkomsten	€ 1.724,00

Balans per 31 december 2019

Liquide middelen

ING bankrekeningen	€ 2.520,94
	€ 970,83
Totaal liquide middelen	€ 3.491,77

Kapitaalsvergelijking

Kapitaal per 1 januari 2019	€ 26.107,37
Saldo uit exploitatie	€ 22.615,60

Kapitaal per 31 december 2019	€ 3.491,77

Rotterdam, maart 2020